

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

תענית - כ"א

1. מהו המעשה עם אילפא ור' יוחנן?

למדו שניהם תורה, ונדחקו בפרנסתם. אמרו נלך למסחר ונקיים בעצמנו "אפס כי לא יהיה בך אביון". בדרכם אכלו לחמם תחת כותל רעוע, שמע ר' יוחנן מלאך אומר לחברו: נהרגם מפני שמניחין חיי עוה"ב ועוסקין בחיי שעה. אמר לו השני: עזבם, מפני שאחד מהם עתיד להתגדל לראש ישיבה. ואילפא לא שמע. אמר ר' יוחנן מכך שרק אני שמעתי משמע, שאני העתיד להתגדל וחזר ללמוד, ואמר שיקיים "כי לא יחדל אביון מקרב הארץ". כשחזר אילפא מהמסחר ר' יוחנן כבר מלך, אמרו לאילפא שאם היית עוסק בתורה אתה היית מולך, נשען על תורן ספינה ואמר: אם מישהו ישאלני מבריייתא ולא אראה לו את יסוד הדין מהמשנה אפילו עצמי לים. בא זקן אחד וציטט האומר לפני מותו תנו שקל [חצי סלע] לבניי בכל שבוע להוצאותיהם, והם זקוקים לסלע, יתנו סלע. כיון שרצה רק לזרום למסחר. אך אם אמר אל תתנו אלא שקל לא נותנים יותר. ואם אמר אם ימותו בני ירשו אחרים תחתיהם גילה דעתו שרצונו ליתן לאותם אחרים ולכן אם אמר תנו שקל יתנו רק שקל. והביא אילפא את הדין מהמשנה: זו שיטת ר' מאיר שסובר מצוה לקיים דברי המת ואע"פ שמדין ירושה כל הממון שלהם.

2. מהו המעשה עם נחום איש גמזו?

היה סומא, גידם, קיטע, מלא שחין, ורגלי מיתתו מונחין בספלים של מים כדי שלא יעלו נמלים. פעם אחת היתה מטתו מונחת בבית רעוע, בקשו תלמידיו לפנות מיטתו. אמר להם שכל זמן שהוא בבית אין הבית נופל לפיכך שיפנו את הכלים קודם, וכך היה. שאלוהו מאחר שצדיק גמור אתה למה עלתה לך כך, סיפר להם שפעם אחת הלך בדרך עם שלשה חמורים ובא אליו עני ובקש פרנסני, אמרתי לו המתן עד שאפרוק מן החמור. ולבניתיים יצאה נשמתו מרעב. הלכתי ונפלתי על פניו ואמרתי עיני שלא חסו על עיניך יסומו, ידי שלא חסו על ידיך יתגדמו, רגלי שלא חסו על רגליך יתקטעו, ולא נתקררה דעתי עד שאמרתי כל גופי יהיה מלא שחין. אמרו לו אוי לנו שראינוך בכך. אמר להם אוי לי אם לא ראיתוני בכך. והטעם שנקרא 'איש גמזו' שכל מאורע שארע לו אמר 'גם זו לטובה'. - מעשה ששלחוהו להביא מתנה לקיסר, בלילה במלון שדדו את האבנים הטובות ומילאו הארגז בעפר. כשהגיע לשם רצו להורגו על כך, הגיע אליהו ואמר: יתכן שזה מעפרו של אברהם שנהפך לחרות. בדקו וכבשו מדינה שלא הצליחו לכבושה עד אז. מילאו את ארגזו של נחום במרגליות ושלחוהו בכבוד. כשחזר למלון שאלוהו מה הבאת שעשו לך כבוד, אמר מה שלקחתי מכאן. מיד אספו והביאו לקיסר, בדקו ולא הצליח ומיד הרגם.

3. עיר המוציאה 1500 רגלי ומתו תשעה, וכן עיר של 500 רגלי ומתו שלשה, האם נחשב למכת דבר?

בשלשה ימים רצופים כן. ביום אחד או בארבעה ימים לא. ור' נחמן ב"ר חסדא גזר תענית בדרוקרת כשיצאו שלש מתים ביום אחד, כיון שסבר לענין שור מועד כר' מאיר שאם ריחק נגיחותיו בשלשה ימים חייב. קירב נגיחותיו שלשה ביום אחד כ"ש שחייב.

4. רב נחמן ב"ר חסדא בקש מר"ג בר יצחק שיבא לגור אצלם בין אנשים חשובים. מה ענה ר"ג בר יצחק?

כר' יוסי: לא מקומו של אדם מכבדו אלא אדם מכבד את מקומו. שכן מצינו בהר סיני שכששכינה שרויה עליו אסור להתקרב, וכשנסתלקה "המה יעלו בהר". וכן, באהל מועד אמרה התורה וישלחו מן המחנה כל צרוע וזב וכשהגללו הפרוכת הותרו זבין ומצורעין ליכנס. אמר לו א"כ אבא אליך, השיב לו מוטב שיבא מנה [100] בן פרס [50] שאיני בן אדם גדול, ואל תבא אתה שהנך בן מנה, שאביך אדם גדול.

5. אלו מימרות ומעשים למדנו בענין תעניות וזכויות?

- א. בסודא היה דבר, אבל בשכונתו של רב לא היה, וסברו שמשום זכותו. והראו להם בחלום שלגבי רב, נס זה קטן לפי גדלותו. אלא הזכות של אותו אדם שהיה משאיל מעדר לקבורה. ומדה כנגד מדה לא קברו אצלו מתים.
- ב. בדרוקרת היה דליקה ולשכונתו של רב הונא לא התפשטה. הראו להם בחלום שנס זה קטן לגדלותו של רב הונא, אלא נצלו בזכות האשה שהיתה מאפשרת לעניות לאפות בתנורה בער"ש.
- ג. כשהיה דבר בבני חוזאה גזר שמואל תענית אף בעירו, כיון שאין מעבר נהר שיפסיק ויש סכנה שיתפשט.
- ד. כשהיה דבר בארץ ישראל רב נחמן גזר תענית בבל. כיון שאם גבירה - ארץ ישראל לוקה, שפחה לא כל שכן. [ושונה אצל שמואל שיש שיירות ולכן אף שזה שפחה ושפחה, גזר].
- ה. אמרו לרב יהודה יש ארבה בדרך, ואע"פ שטענו שלא מפסידים התבואה, אמר וכי צידה הביאו איתם ודאי שיפסיד.
- ו. עוד אמרו לו, שיש דבר בין החזירים, וגזר תענית מכיוון שהמעיים שלהם דומות לבני אדם.

6. מדוע זכה אבא אומנא לקבל שלום עליך משמים כל יום?

כשהיה מקיז דם הושיב גברים ונשים בנפרד, והיה מוציא הדם מהנשים בתוך בגד כדי שלא יתגלה גופן. והיה מקום נסתר ששם זרקו את הכסף ולא היו רואים מי שילם ומי לא, כדי שעני לא יתבייש. וכשהיה מגיע תלמיד מהישיבה, היה נותן לו כסף כדי שיבריא עצמו.